

Základní škola Lovosice, Sady pionýrů 355/2, okres Litoměřice

Jednotný postup školy a rodiny při řešení výchovných problémů žáků a školní neúspěšnosti

Tento pokyn upravuje postup vyučujících při řešení výchovných, kázeňských problémů a vzdělávacích problémů se žáky. Je pro vyučující závazný

Mgr. Jarmila Višňovcová
15.9.2012
Změny k 1. 9. 2018

Základní škola Lovosice, Sady pionýrů 355/2, okres Litoměřice

Jednotný postup školy a rodiny při řešení výchovných problémů žáků

Tento pokyn upravuje postup vyučujících při řešení výchovných, kázeňských problémů se žáky. Je pro vyučující závazný.

Úvod:

Je zcela zřejmé, že ne všechny oblasti rizikového chování žáků na základní škole může škola sledovat, předcházet jim a snažit se adekvátním způsobem reagovat. Oblast rizikového chování žáků ve škole upravuje Minimální preventivní program rizikového chování, který zpracovává na každý školní rok metodik prevence. Metodik prevence spolu s výchovnou poradkyní se výrazně podílí na řešení výchovných problémů, navrhuje postupy, poskytují odbornou radu. Účastní se výchovných komisí, popř. jednání s rodiči. Jsou poradci rodičů a vyučujících, co se týče rizikového chování. Jsou povinni sledovat aktuální změny v legislativě, jednat s OSPODEM, PPP, SVP, SPC a policií.

Řešení výchovných problémů se týká:

Ze strany žáka

- I. Neplnění školních povinností:
 - a) Nenošení pomůcek
 - b) Bez domácích úkolů
 - c) Záškoláctví
 - d) Odmítání práce při vyučování
- II. Nevhodné chování:
 - a) Hrubé vyrušování při vyučování
 - b) Vulgární chování
 - c) Nevhodné chování ke spolužákům, zaměstnancům, k ostatní veřejnosti (agresivita, násilí, šikana, včetně kyberšikany)
 - d) Vandalismus
 - e) Kriminalita, delikvence (např. krádeže)
 - f) Xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus
 - g) Nevhodné chování se sexuálním podtextem
- III. Další typy rizikového chování:
 - a) Kouření včetně poskytování cigaret ostatním
 - b) Užívání návykových látek včetně jejich poskytování ostatním
 - c) Nošení nevhodných a nebezpečných předmětů do školy

Ze strany rodičů

- I. Nedostatečná kontrola školních výsledků dítěte
- II. Nedostatečná spolupráce se školou
- III. Nevhodný příklad
- IV. Ohrožování výchovy dítěte
- V. Psychické týrání, tělesné týrání
- VI. Nevhodné chování se sexuálním podtextem
- VII. Zneužití formou vlivu sekt, náboženského hnutí

Ze strany školy

- I. Nedostatečná či nevhodná spolupráce a komunikace s rodiči a žákem
- II. Nedostatečná kontrola žáka
- III. Nedostatečná pomoc žákovi
- IV. Nerespektování důstojnosti žáka

Jak výchovným problémům předcházet a jak je řešit.

1. Práce třídního učitele se třídou, se žáky

- Třídnické hodiny – 1x za měsíc (věnovat se managementu třídy, ne vypisování omluvenek). *Viz metodika práce třídního učitele s tématy osobnostní a sociální výchovy(Michal Dubec)*
- Stanovení pravidel chování, rozdělení funkcí v třídním kolektivu,
- Důsledné sledování plnění stanovených pravidel
- Komunikace učitele se žáky
- Vzájemná důvěra
- Odhalování rizikového chování
- Odhalování problémů v rodině
- Kontrola žákovských knížek, plnění povinností
- Udělování a navrhování výchovných opatření

2. Práce třídního učitele s rodiči

A) Třídní schůzky – věnovat čas výhradně debatě s rodiči o dalším směřování školy, jak jsou spokojeni s jednotlivými akcemi, učiteli, jak se jim ve škole líbí. Informace o prospěchu předávat v rámci konzultačních dnů a měly by být výhradně soukromou diskuzí mezi učitelem a rodičem. Veřejné komentáře o prospěchu jsou nepřijatelné. Při konzultacích projednávat i problémy žáka, rodiny apod. - Seznámit rodiče s pravidly chování, klasifikace, řešení omluvenek, s dalšími postupy školy při řešení výchovných problémů

B) Zvát rodiče na akce konané školou- besídky, jarmark, sportovní dny, dny otevřených dveří apod.

C) Řešení prospěchu a chování- naplánovat společné postupy při jejich řešení (tzv. Smlouvičky s naplánovanými úkoly) a pravidelně hodnotit jejich plnění.

Napsat co se od každého účastníka očekává, aby se stav zlepšil, (psát konkrétnosti ne formality..) ZŠ má za úkol vzdělávat a vychovávat, rodina vychovávat a vzdělávat. Podstata spolupráce rodiny a školy je v řešení výchovných problémů v začátcích. Stanovení si pravidel a kontroly jejich dodržování. Vždy platí pravidlo důslednosti. Pokud nefungují pravidla nastavená školou je třeba zvát do školy rodiče. (třídní učitel, ředitel, písemně.)

3. Spolupráce třídního učitele s ostatními vyučujícími.

- třídní učitel upozorní ostatní vyučující na předem stanovená pravidla třídy
- informuje o možných rizicích v chování u žáků
- kontroluje plnění povinností žáků v ostatních předmětech
- stanovuje výchovné postupy při předcházení výchovných problémů u žáků
- zve učitele na třídní schůzky, jednání k řešení výchovných problémů

4. Práce ostatních učitelů

- nastavit pevná pravidla v hodinách
- každá vyučovací hodina musí mít svůj řád, žáci musí být smysluplně zaměstnáni. Učitel v hodině musí být šéf. Jeho povinností je zvládat základní činnosti, hodina musí mít řád, musí se stále něco dít, žáci musí být zaměstnáni.
- důslednost, dodržování pevných norem. Např. školního řádu, pravidel pro hodnocení, dodržování zasedacího pořádku, dodržování řádu odborných učeben platí pro všechny učitele i žáky.

Nezapomeňte, co chceme od žáků a rodičů musíme plnit i my!!

Další postupy

1. Při nedodržování pravidel chování za strany žáka projednat chování se žákem.
2. Při nedodržování pravidel chování za strany žáka okamžitě kontaktovat a jednat s rodiči. O jednání si provést zápis. I návrhy na udělení výchovného opatření je nutné předem projednat s rodiči. K udělení výchovného opatření musí být podklady.(Zápisy v žakovské knížce, zápisy z jednání apod.)
Třídní napomenutí nebo důtky uděluje třídní učitel okamžitě, udělení důtky ředitele školy je možné až po projednání s ředitelkou školy a následně v pedagogické radě.
3. Při opakovaném porušení pravidel kontaktovat výchovnou poradkyni, a pozvat rodiče na výchovnou komisi. Na jednání výchovné komise se musí třídní učitel předem řádně připravit (předchozí jednání se žákem, s rodiči)a navrhnou další postupy jak problémy řešit.

4. Při dalších výchovných problémech kontaktovat prostřednictvím ředitelky školy OSPOD.
5. Je-li při vyučování žák nezvladatelný okamžitě kontaktovat rodiče, aby si žáky ze školy vyzvedli. (Může být podezření na drogu, alkohol, apod.)
6. Vyrušuje-li žák při výuce natolik, že ostatní žáci nemohou pracovat, může vyučující žáka přivést do kanceláře školy. Tam bude žák pracovat samostatně pod dozorem. (Předpokládají se zcela výjimečné případy.) V tomto případě ovšem musí vyučující vyčerpat všechny možnosti, a bude se tázán, co pro to, aby žák „nezlobil“ udělal.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnost

- vyžaduje individuální práci s žákem i jeho zákonnými zástupci.
- je způsobena souborem příčin, které je třeba dobře rozpoznat a přijmout opatření, jež povedou k nápravě.

Ve škole působí školní poradenské pracoviště – metodik prevence Mgr. Jitka Puravcová a výchovná poradkyně Mgr. Andrea Červenková, speciální pedagog Mgr. Ivana Vondrová a poradce pro dětskou psychologii Mgr. Hana Rajnišová

Ve spolupráci s pedagogy, zákonnými zástupci, žáky samotnými, školským poradenským zařízením a vedením školy je možné předcházet neúspěchům ve škole.

Školní neúspěšnost ovlivňuje řada faktorů:

a) Přestup z mateřské do základní školy

Oblast prevence:

- spolupráce ZŠ a MŠ – návštěva předškoláků ve škole – seznámení se školním prostředím, vyzkoušení činnosti prvňáčků, kurz předškoláka;
 - komunikace se zákonnými zástupci – příprava na školní docházku, vysvětlení potřebných požadavků a vhodného přístupu k dětem
 - v červnu probíhá schůzka zákonných zástupců předškoláků s učitelkami, které budou učit první třídy
- co nejdříve vhodná motivace

b) Přestup žáka z prvního na druhý stupeň

Oblast prevence:

- komunikace mezi učiteli prvního a druhého stupně – předávání zkušeností, vysvětlení obvyklého způsobu práce, pravidel, hodnocení
- návštěvy žáků pátých tříd na druhém stupni, seznámení se s učiteli druhého stupně. Dny plné zážitků.
- poskytnutí žákům času na adaptaci
- několikadenní adaptační pobyt – stmelovací hry, vytváření kladných vztahů

mezi žáky a učiteli, vytvoření pravidel kolektivu

- prohlubování pracovních návyků u žáků 6. tříd – samostatná kontrola správnosti podle řešení, rozvrhnout si volný čas pro zvládnutí více DÚ a učiva z více předmětů

c) Osobnost dítěte – snížená inteligence, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka

Oblast prevence:

- průběžné sledování žáků, snaha zachytit problém, co nejdříve
- komunikace a úzká spolupráce pedagogických pracovníků
- spolupráce zákonných zástupců se školou
- individuální přístup k žákům
- zaměření na pozitivní výkony žáka, posilování pozitivní komunikace
- pro zjišťování vědomostí a dovedností žáků volení takových druhů a forem zkoušení, které odpovídají schopnostem žáků

d) Nevhodná rodinná situace – nepodnětné rodinné prostředí, rozdílné sociální podmínky života v rodině, nesprávné typy výchovy, složitá rodinná situace

Oblast prevence:

- důležitá je spolupráce zákonných zástupců se školou
- zvýšená pozornost při začlenění dítěte do kolektivu – aby se nestalo terčem posměchu
- projevit rodině podporu

- nabídka spolupráce s neziskovými organizacemi

e) Žáci nemocní, kteří mají dlouhodobou absenci

Oblast prevence:

- při dlouhodobé nemoci je třeba s rodinou žáka úzce spolupracovat
- zajistit doplňování učiva

- ulehčit návrat žáka po nemoci do školy – plán doplnění učiva a přezkoušení

f) Žáci, kteří přešli z jiné ZŠ

Oblast prevence:

- změna školy znamená změnu školního vzdělávacího programu – zajištění souladu
- stmelovací, poznávací hry, začlenění do třídního kolektivu
- komunikace se zákonnými zástupci žáka – informovanost, jak žák zvládá adaptaci

Východiska pro nastavování podpory ve škole, vyhledávání, identifikace žáků ohrožených školní neúspěšností

Metody pedagogické diagnostiky:

- pedagogické pozorování žáka v hodině
- rozhovory se žákem, pedagogem, rodičem, spolupráce se zákonným zástupcem

žáka

- prověřování znalostí a dovedností formou ústního zkoušení, písemných prací, srovnávací testy didaktické testy, reflexe rozboru výsledků žákovy práce a hodnocení, portfolio žákovských prací, analýza pedagogického přístupu a domácí přípravy žáka
- studium pedagogické dokumentace

Formy práce:

- individuální práce se žákem v rámci vyučovací hodiny, doučování
- zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného rozsahu a obsahu učiva pro domácí přípravu
- užívání podpůrných aktivit – termíny zkoušení a písemných prací, možnost opakovaného opravného pokusu
- používání podpůrných pomůcek při výuce – přehledy, tabulky, kalkulačky
- používání kompenzačních pomůcek dle doporučení PPP a SPC
-

Postup v případě podezření na zhoršení stavu školní úspěšnosti

1. Učitel, který vidí, že žák začíná mít problémy, upozorní na problém třídního učitele. Komunikace, řešení vzniklého problému mezi vyučujícím, třídním učitelem a zákonným zástupcem. Bude vytvořen Zápis z jednání se zákonným zástupcem žáka.

2. Třídní učitel, dle situace, konzultuje problém výchovným poradcem nebo metodikem prevence a seznámí se závěry ostatní vyučující. V případě potřeby může být vypracován Plán pedagogické podpory na cca 1 – 3 měsíce. Poté dojde k jeho vyhodnocení.

Škola nabízí i další individuální možnosti jako jsou konzultace s učitelem nebo doučování. V případě přetrvávajících obtíží je zákonným zástupcům doporučena návštěva odborného pracoviště – např. PPP, SPC apod. Žákovi jsou poskytnuta další potřebná podpůrná opatření, pokud je školské poradenské zařízení navrhne. S doporučením školského poradenského zařízení se seznámí všichni, kteří se na vzdělávání žáka podílí.

3. Komunikace, řešení vzniklého problému mezi vyučujícím, třídním učitelem, metodikem prevence, výchovným poradcem a zákonným zástupcem žáka. Spolupráce s rodinou je velmi důležitá pro úspěšné řešení problému. Komunikace by měla probíhat v klidu, v empatické atmosféře. Škola spolupracuje i s dalšími subjekty, které by mohly napomoci s řešením problému školní neúspěšnosti. Především OSPOD, zájmové spolky a jiné. Bude vytvořen Zápis z jednání se zákonným zástupcem žáka.

4. Svolání výchovné komise – vedení školy, výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel, zákonný zástupce žáka. Bude vytvořen Zápis z výchovné komise.

Proces změn je vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu (zápisy z jednání, zprávy jednotlivých třídních učitelů z pedagogických rad, doporučení školských poradenských zařízení, vyhodnocování podpůrných opatření). Pro další období je přihlíženo při plánování na tato zhodnocení.

Změna projednána na pedagogické radě 30. 8. 2018 Nabývá účinnosti dnem 3. 9. 2018

Zároveň se ruší směrnice ze dne 15. 9. 2012

V Lovosicích dne 3. 9. 2018

Mgr. Jarmila Višňovcová
ředitelka školy